

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 371/08-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Rob/114/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2008 doručená sťažnosť spoločnosti L., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Rob/114/2006.

Sťažovateľ uviedol, že namietanou nečinnosťou okresného súdu v konaní vo veci sp. zn. 2 Rob/114/2006, v súčasnosti vedenej pod sp. zn. 26 Cb/112/2007, v ktorom sa sťažovateľ v postavení žalobcu domáha zaplatenia peňažnej pohľadávky v sume 344 803,44 Sk s prísl. proti odporcovi T., s. r. o., B., bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ podal 15. novembra 2006 návrh na začatie konania. Okresný súd vydal 7. februára 2007 platobný rozkaz sp. zn. 2 Rob/114/2006, ktorý bol zrušený uznesením okresného súdu z 15. marca 2007 pre jeho nedoručiteľnosť. Konanie sa v súčasnosti vedie pod sp. zn. 26 Cb/112/2007. Okresný súd napriek skutočnosti, že od 15. marca 2007 nekonal, nedokázal vo veci meritórne rozhodnúť a vec nebola právoplatne skončená. Sťažovateľ poukázal na prietahy v konaní svojou sťažnosťou predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní z 10. júna 2008. Okresný súd vybavil túto sťažnosť odpoveďou z 3. júla 2008, v ktorej uznal, že sťažnosť pokladá za dôvodnú.

Sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti vydal tento nález:

„Konaním Okresného súdu Bratislava I. vo veci vedenej pod sp. zn.: 2Rob/114/2006 (26Cb/112/2007) bolo porušené právo sťažovateľa podľa ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Porušovateľovi sa prikazuje, aby vec prejednal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 30.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. K., advokáta v M., (...) a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; ďalej len „dohovor“) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Z obsahu sťažnosti a jej doplnenia z 23. júla 2008 doručeného ústavnému súdu 28. júla 2008 ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa podaním z 10. júna 2008 obrátil na okresný súd so sťažnosťou na prieťahy konania, pretože okresný súd od 15. marca 2007 vo veci napriek telefonickým urgenciám právneho zástupcu sťažovateľa nekonal a stále vo veci nerozhodol, a preto žiadal predsedníčku okresného súdu o „*vykonanie nápravy*“. Na to sťažovateľ 18. júna 2008 (po ôsmich dňoch) podal sťažnosť ústavnému súdu. Predsedníčka okresného súdu sťažovateľovi v odpovedi z 3. júla 2008 na sťažnosť v konaní sp. zn. 26Cb 112/2007 odpovedala, že ju vyhodnotila ako dôvodnú.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal do 31. marca 2005 k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov a v súčasnosti podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). činnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. . o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Postup sťažovateľa v okolnostiach prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv (III. ÚS 44/03).

Ústavný súd zastáva okrem toho názor, že doručovanie sťažnosti predsedníčke okresného súdu (listom z 10. júna 2008) v krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (19. júna 2008) sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05).

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej prílohy nezistil, že by sťažovateľ podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred 10. júnom 2008, a ani z obsahu sťažností a ich príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008